

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔԸ

ԱՐԴՅՈՒՆԱՐԵՐԱԿԱՆ ԴԻՋԱՅՆԻ ՄԱՍԻՆ

Ընդունվել է 03.03.2021

- [Գլուխ 1. Հիմնական դրույթներ](#)
- [Գլուխ 2. Արդյունաբերական դիգայնի իրավական պահպանության պայմանները](#)
- [Գլուխ 3. Արդյունաբերական դիգայնի պահպանության ծավալը եւ ժամկետը](#)
- [Գլուխ 4. Արդյունաբերական դիգայնի նկատմամբ իրավունքները, հեղինակը, արտոնագրատերը](#)
- [Գլուխ 5. Արդյունաբերական դիգայնի հայտի մերժումը, արդյունաբերական դիգայնի նկատմամբ իրավունքի անվավեր ճանաչումը](#)
- [Գլուխ 6. Արդյունաբերական դիգայնի առաջնությունը](#)
- [Գլուխ 7. Սահմանված ժամկետների երկարաձգումը եւ իրավունքների վերականգնումը](#)
- [Գլուխ 8. Հայտ ներկայացնելը եւ դրա նկատմամբ պահանջները](#)
- [Գլուխ 9. Արտոնագիր տալուն նախորդող ընթացակարգը](#)
- [Գլուխ 10. Արտոնագիր տալը եւ դրան հաջորդող գործընթացը](#)
- [Գլուխ 11. Արտոնագիրն անվավեր ճանաչելը եւ իրավունքների դադարեցումը](#)
- [Գլուխ 12. Իրավունքների փոխանցումը, լիցենզիայի տրամադրումը, արդյունաբերական դիգայնի նկատմամբ գույքային իրավունքների սահմանափակումները եւ գրավը](#)
- [Գլուխ 13. Պետական գրանցամատյանը](#)
- [Գլուխ 14. Ներկայացուցչությունը](#)
- [Գլուխ 15. Արդյունաբերական դիգայնի միջազգային գրանցումը](#)
- [Գլուխ 16. Անցումային դրույթներ եւ եզրափակիչ մաս](#)

ԳԼՈՒԽ 1

ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

Հոդված 1. Օրենքի կարգավորման առարկան

1. Սույն օրենքը կարգավորում է արդյունաբերական դիգայնի ստեղծման, իրավական պահպանության եւ օգտագործման հետ կապված գույքային եւ անձնական՝ ոչ գույքային հարաբերությունները:

Հոդված 2. Օրենքում օգտագործվող հիմնական հասկացությունները

1. Սույն օրենքում օգտագործվում են հետեւյալ հիմնական հասկացությունները:

1) Փարիզյան կոնվենցիա՝ Արդյունաբերական սեփականության պահպանության մասին փարիզյան կոնվենցիա, որն ստորագրվել է 1883 թվականի մարտի 20-ին Փարիզում՝ հետագա բոլոր փոփոխություններով եւ լրացումներով:

2) Լոկառնոյի համաձայնագիր՝ Արդյունաբերական դիգայնների միջազգային դասակարգումը (ԱԴՄԴ) հիմնադրող՝ Լոկառնոյի համաձայնագիր, որն ստորագրվել է Լոկառնոյում 1968 թվականի հոկտեմբերի 8-ին:

3) Արդյունաբերական նմուշների միջազգային գրանցման մասին Հաագայի համաձայնագրի ժնեյան ակտ (Հաագայի համաձայնագիր)՝ Արդյունաբերական դիգայնների միջազգային գրանցման մասին Հաագայի համաձայնագիր, որը փոփոխվել եւ ընդունվել է 1999 թվականի հուլիսի 2-ին ժնեւում:

4) պետական լիազոր մարմին՝ մտավոր սեփականության բնագավառի՝ օրենքով լիազորված պետական կառավարման համակարգի մարմին, որի մտավոր սեփականության պահպանության հետ կապված, ինչպես նաեւ սույն օրենքով նախատեսված այլ գործառնություններ սույն օրենքով նախատեսված կարգով իրականացնում է այդ մարմնի մտավոր սեփականության գրասենյակը:

5) բողոքարկման խորհուրդ՝ պետական լիազոր մարմնում ստեղծված խորհուրդ, որը, իր կանոնադրության համաձայն, լուծում է արդյունաբերական սեփականության օբյեկտների իրավական պահպանության հետ կապված վիճելի հարցեր.

6) արտոնագիր՝ սույն օրենքով սահմանված կարգով տրված փաստաթուղթ, որը, սույն օրենքի համաձայն, հավաստում է արդյունաբերական դիզայնին իրավական պահպանության տրամադրման եւ դրա հետեւանքով արդյունաբերական դիզայնի նկատմամբ բացառիկ իրավունքի փաստը.

7) անձ՝ ֆիզիկական անձ, անհատ ձեռնարկատեր, կազմակերպություն.

8) հայտատու՝ անձ, որի անունով խնդրարկվում է արտոնագիրը.

9) արտոնագրատեր՝ անձ, որը տնօրինում է արտոնագիրը.

10) հայտ՝ սույն օրենքով սահմանված կարգով արտոնագիր ստանալու նպատակով պետական լիազոր մարմին ներկայացվող փաստաթղթերի փաթեթ.

11) ներկայացուցիչ՝ անձ, որը լիազորված է պետական լիազոր մարմնում ներկայացնելու հայտատուին, արտոնագրատիրոջը կամ այլ շահագրգիռ անձի.

12) թվական՝ օր, ամիս, տարի.

13) մութաթիս մութանդիս (mutatis mutandis)՝ համապատասխան փոփոխություններով (Մտավոր սեփականության իրավունքների՝ առեւտրին առնչվող հայեցակետերի մասին համաձայնագրում (TRIPS) ունեցած իմաստով).

14) գրանցված արդյունաբերական դիզայն՝ արդյունաբերական դիզայն, որը պահպանվում է սույն օրենքին համապատասխան տրված արտոնագրով կամ միջազգային ընթացակարգով ներկայացված հայտի հիման վրա.

15) չգրանցված արդյունաբերական դիզայն՝ արդյունաբերական դիզայն, որը, սույն օրենքին համապատասխան, պահպանվում է առանց հայտ ներկայացնելու.

16) միջազգային հայտ՝ արդյունաբերական դիզայնի միջազգային գրանցման հայտ, որը պետական լիազոր մարմին ներկայացված է Հաագայի համաձայնագրի համաձայն.

17) միջազգային գրանցում՝ արդյունաբերական դիզայնի գրանցում, որն իրականացվել է Հաագայի համաձայնագրի համաձայն.

18) Եվրասիական արտոնագրային կոնվենցիային կից արձանագրություն՝ 1994 թվականի սեպտեմբերի 9-ին Մոսկվայում ստորագրված Եվրասիական արտոնագրային կոնվենցիային կից արդյունաբերական նմուշների պահպանության մասին արձանագրություն.

19) եվրասիական հայտ՝ եվրասիական արտոնագիր ստանալու հայտ, որը, Եվրասիական արտոնագրային կոնվենցիային կից արձանագրության համաձայն, ներկայացված է պետական լիազոր մարմին.

20) եվրասիական արտոնագիր՝ Եվրասիական արտոնագրային կոնվենցիային կից արձանագրության համաձայն տրված արտոնագիր:

Հոդված 3. Արդյունաբերական դիզայնի մասին օրենսդրությունը

1. Արդյունաբերական դիզայնի մասին օրենսդրությունը բաղկացած է Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրությունից, Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգրքից, սույն օրենքից եւ այլ իրավական ակտերից:

2. Հայաստանի Հանրապետության վավերացրած միջազգային պայմանագրերի եւ սույն օրենքի նորմերի միջեւ հակասության դեպքում կիրառվում են միջազգային պայմանագրերի նորմերը:

Հոդված 4. Արդյունաբերական դիզայնի իրավական պահպանության հիմքը

1. Հայաստանի Հանրապետության տարածքում պահպանվում են՝

1) սույն օրենքով սահմանված կարգով արտոնագրված արդյունաբերական դիզայնը, որի նկատմամբ իրավունքը հաստատված է արտոնագրով:

2) Հաագայի համաձայնագրի համաձայն միջազգային գրանցում ունեցող արդյունաբերական դիզայնը՝ սույն օրենքին համապատասխան:

3) չգրանցված արդյունաբերական դիզայնը այն դեպքում, երբ այն հանրամատչելի է դարձել սույն օրենքին համապատասխան:

2. Սույն օրենքի համաձայն պահպանվող արդյունաբերական դիզայնին, իր ստեղծման կամ ցանկացած ձևով ամրագրման օրվանից սկսած, կարող է պահպանություն տրամադրվել նաեւ հեղինակային իրավունքի մասին օրենսդրությանը համապատասխան՝ որպէս արտոնագրատիրոջ կամ նրա համաձայնությամբ այլ անձի բացառիկ իրավունքի օբյեկտի:

3. Սույն օրենքով նախատեսված իրավունքների ճանաչումը չի բացառում եւ չի սահմանափակում այլ իրավական ակտերով նույն անձին կամ նրա համաձայնությամբ այլ անձի տրամադրված մտավոր սեփականության օբյեկտների նկատմամբ իրավունքները, որոնք վերաբերում են մասնավորապէս ապրանքային նշաններին, աշխարհագրական նշուժներին, գյուտերին, ինտեգրալ միկրոսխեմայի տոպոլոգիաներին, տպագրական տառաշարերին, անբարեխիղճ մրցակցության կանխմանը:

4. Եվրասիական արտոնագրային կոնվենցիային կից արձանագրությանը համապատասխան՝ Հայաստանի Հանրապետության տարածքում ճանաչվում եւ պահպանվում են եվրասիական արտոնագրից բխող իրավունքները:

Հոդված 5. Օտարերկրյա անձանց իրավունքները

1. Հայաստանի Հանրապետության մասնակցությամբ միջազգային պայմանագրերին համապատասխան կամ փոխադարձության սկզբունքով օտարերկրյա ֆիզիկական անձինք եւ կազմակերպությունները (այսուհետ՝ օտարերկրյա անձ) օգտվում են սույն օրենքով նախատեսված իրավունքներից եւ կրում են պատասխանատվություն՝ Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիներին եւ կազմակերպություններին համահավասար:

2. Փոխադարձության սկզբունքից օգտվելու համար փոխադարձության առկայությունն ապացուցում է դրանից օգտվել ցանկացող անձը:

Հոդված 6. Պետական լիազոր մարմինը

1. Սույն օրենքի շրջանակներում պետական լիազոր մարմնի հիմնական գործառույթներն են՝

1) արդյունաբերական դիզայնի հայտերի ընդունումը եւ քննարկումը, դրանց փորձաքննության անցկացումը, հայտերի հրապարակումը, արդյունաբերական դիզայնի պետական գրանցումը, պետության անունից արտոնագրերի հանձնումը:

2) արդյունաբերական դիզայնի միջազգային գրանցումների մասին Մտավոր սեփականության համաշխարհային կազմակերպության միջազգային բյուրոյի (այսուհետ՝ Միջազգային բյուրո) ծանուցագրերի ստացումը, դրանց փորձաքննության անցկացումն ու Հայաստանի Հանրապետության տարածքում իրավական պահպանության տրամադրումը:

3) արդյունաբերական դիզայնների պետական գրանցամատյանի եւ սույն օրենքով նախատեսված այլ գրանցամատյանների վարումը եւ պահպանումը:

4) արդյունաբերական դիզայնների նկատմամբ իրավունքների փոխանցման եւ արդյունաբերական դիզայնների լիցենզիաների գրանցումը:

5) արդյունաբերական դիզայններին վերաբերող՝ սույն օրենքով նախատեսված տեղեկատվության ապահովումը:

6) Հաագայի համաձայնագրի ընթացակարգով ներկայացվող միջազգային հայտերի եւ Եվրասիական արտոնագրային կոնվենցիային կից արձանագրության ընթացակարգով ներկայացվող եվրասիական հայտերի համար սույն օրենքով սահմանված կարգով որպէս ստացող գերատեսչություն հանդէս գալը:

7) արդյունաբերական դիզայնի բնագավառում օտարերկրյա եւ միջազգային կազմակերպություններում Հայաստանի Հանրապետության ներկայացումը:

8) եվրասիական արտոնագիր տալու դեմ առարկություն ներկայացնելը:

2. Պետական լիազոր մարմինն ունի ,Արդյունաբերական սեփականությունն անվանումով պաշտոնական տեղեկագիր, որտեղ հրապարակում է տեղեկություններ արդյունաբերական դիզայնների հայտերի եւ տրված արտոնագրերի վերաբերյալ, ինչպես նաեւ իր գործունեությանը վերաբերող այլ տեղեկություններ:

3. Պետական լիազոր մարմինն ապահովում է արդյունաբերական դիզայնների հայտերի եւ արտոնագրերի մասին տվյալների էլեկտրոնային եղանակով մատչելիությունը հանրության համար:

4. Պետական լիազոր մարմինն ունի բողոքարկման խորհուրդ, որը կազմված է նախագահից եւ ութ անդամից, որոնք խորհրդում իրենց աշխատանքը համատեղում են իրենց զբաղեցրած հանրային ծառայության պաշտոնների հետ: Բողոքարկման խորհրդի անհատական կազմը հաստատում է պետական լիազոր մարմնի ղեկավարը: Բողոքարկման խորհրդի կանոնադրությունը, բողոքների, դիմումների եւ առարկությունների քննարկման կարգը հաստատում է Կառավարությունը:

Հոդված 7. Հանրությանը տեղեկատվություն տրամադրելը

1. Ցանկացած անձ, իր դիմումի համաձայն, օրենքով սահմանված պետական տուրքի վճարման պայմանով կարող է ուսումնասիրել հայտերին վերաբերող փաստաթղթերը եւ ծանոթանալ ձեռք բերված կամ գրանցված իրավունքներին վերաբերող նյութերին՝ հաշվի առնելով սույն օրենքի 8-րդ հոդվածով սահմանված պահանջները:

2. Ներկայացված դիմումների հիման վրա պետական լիազոր մարմինն իր սահմանած կարգով տեղեկատվական ծառայություն է մատուցում ցանկացած անձի:

Հոդված 8. Հայտերի գործավարության գաղտնիությունը

1. Պետական եւ ծառայողական գաղտնիք կազմող տեղեկություններ պարունակող արդյունաբերական դիզայնների գաղտնիության աստիճանի որոշումը, դրանց օգտագործումը եւ դրանց մասին տեղեկությունների հրապարակումն իրականացվում են Կառավարության սահմանած կարգով:

2. ,Պետական եւ ծառայողական գաղտնիքի մասին օրենքի համաձայն՝ գաղտնի համարվող օբյեկտի մասին տեղեկություններ ներառող հայտի (գաղտնի օբյեկտի հայտի) բոլոր փաստաթղթերը կազմվում եւ հաշվառվում են նշված օրենքի պահանջներին համապատասխան:

3. Մինչեւ պետական լիազոր մարմնի պաշտոնական տեղեկագրում արդյունաբերական դիզայնների հայտերի մասին տեղեկությունների հրապարակումը դրանց նյութերը համարվում են գաղտնի:

4. Սույն հոդվածի 3-րդ մասի համաձայն, ինչպես նաեւ քրեական գործերով նախնական քննություն իրականացնող մարմինների ծանոթացման համար գաղտնի համարվող նյութերը մատչելի են դառնում միայն հայտատուի գրավոր համաձայնությամբ կամ թույլտվությամբ, իսկ դատարանի համար՝ օրենքով սահմանված կարգով: Ընդ որում, նշված նյութերը ծանոթացման համար համարվում են մատչելի, եթե դրանց հնարավոր է ծանոթանալ օրենքով չարգելված միջոցով:

5. Ցանկացած անձ, որն ապացուցում է, որ հայտատուն իրեն գրավոր տեղեկացրել է հայտի եւ խնդրարկվող իրավական ծավալի բովանդակության մասին, սույն հոդվածի 3-րդ մասի համաձայն՝ գաղտնի համարվող նյութերին կարող է ծանոթանալ առանց հայտատուի լրացուցիչ համաձայնության կամ թույլտվության:

6. Մինչեւ պաշտոնական տեղեկագրում արդյունաբերական դիզայնի հայտի մասին տեղեկությունների հրապարակումը պետական լիազոր մարմինը կարող է բացահայտել կամ երրորդ անձանց տրամադրել հետեւյալ տվյալները:

1) հայտի համարը.

2) հայտի ներկայացման թվականը, իսկ առաջնություն խնդրարկելու դեպքում՝ նաեւ առաջին հայտի ներկայացման թվականը, համարը եւ երկիրը.

3) հայտատուին վերաբերող տվյալները (ֆիզիկական անձի դեպքում՝ անունը, ազգանունը, բնակության վայրը, անհատ ձեռնարկատիրոջ դեպքում՝ անունը, ազգանունը, հայրանունը (առկայության դեպքում)՝ անհատ ձեռնարկատեր նշմամբ, հաշվառման վայրը, կազմակերպության դեպքում՝ անվանումը, գտնվելու վայրը):

Հոդված 9. Առանց պետական տուրքի վճարումը հաստատող փաստաթղթի դիմումների ներկայացման հետևանքը

1. Սույն օրենքով նախատեսված գործողությունների կատարման համար դիմումները, որոնք ներկայացված են առանց համապատասխան պետական տուրքի վճարումը հաստատող փաստաթղթի, համարվում են չներկայացված, եթե սույն օրենքով այլ բան նախատեսված չէ:

Հոդված 10. Ծանուցման ժամկետները

1. Պետական լիազոր մարմինը հայտի վերաբերյալ որեւէ որոշում ընդունելուց հետո՝ երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում, փոստային կամ կապի այլ միջոցներով, այդ թվում՝ հայտատուի նշած էլեկտրոնային փոստի միջոցով որոշումն ուղարկում է հայտատուին: Որոշումներն ուղարկվում են հայտատուի նախընտրած՝ սույն մասում նշված եղանակներից մեկով: Եթե որոշումը հայտատուին ուղարկվել է նրա նախընտրած՝ ոչ փոստային առաքմամբ, ապա նա կարող է պետական լիազոր մարմնում դա ստանալ առձեռն՝ ուղարկման թվականից եռամսյա ժամկետում:

2. Սույն օրենքով նախատեսված այլ ծանուցումներն ու հարցումն ուղարկվում են օրենքով սահմանված համապատասխան ժամկետները լրանալուց կամ գործողությունները կատարելուց հետո՝ երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում, փոստային կամ կապի այլ միջոցներով, այդ թվում՝ հայտատուի նշած էլեկտրոնային փոստի միջոցով: Ծանուցումներն ու հարցումներն ուղարկվում են հայտատուին նրա նախընտրած՝ սույն մասում նշված եղանակներից մեկով: Եթե ծանուցումներն ու հարցումները հայտատուին ուղարկվել են ոչ փոստային առաքմամբ, ապա նա կարող է պետական լիազոր մարմնում դա ստանալ առձեռն՝ ուղարկման թվականից եռամսյա ժամկետում:

ԳԼՈՒԽ 2

ԱՐԴՅՈՒՆԱԲԵՐԱԿԱՆ ԴԻԶԱՅՆԻ ԻՐԱՎԱԿԱՆ ՊԱՀՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

Հոդված 11. Պահպանության օբյեկտը

1. Որպես արդյունաբերական դիզայն՝ օրենքով սահմանված կարգով պահպանվում է իրի արտաքին տեսքը բնորոշող այն լուծումը, որը նոր է եւ ինքնատիպ (արդյունաբերական դիզայնի պահպանունակության պայմանները):

2. Սույն օրենքի իմաստով՝ ,արդյունաբերական դիզայնը է իրի կամ նրա մի մասի արտաքին տեսքն է, որը դրա բնորոշ հատկանիշների, մասնավորապես ուրվագծերի, գույների, ձևերի, կազմվածքի, ինչպես նաեւ նյութերի եւ (կամ) դրա զարդանախշի արդյունքն է:

3. Սույն օրենքի իմաստով՝ , իրը արդյունաբերական կամ տնայնագործական ցանկացած արտադրանք է, ներառյալ՝ համալիր (բարդ) արտադրանքում միավորելու համար նախատեսված փաթեթվածքները, ձեւավորումները, գրաֆիկական խորհրդանիշները եւ տպագրական տառաշարերը, բացառությամբ համակարգչային ծրագրերի: Սույն օրենքի իմաստով՝ , համալիր (բարդ) իրը այն արտադրանքն է, որը բաղկացած է բազմաթիվ բաղադրիչներից, որոնք կարող են փոխարինվել , իրի է թույլատրելի ապամոնտաժման եւ մոնտաժման դեպքում:

4. Պահպանության օբյեկտը կարող է լինել երկչափ կամ եռաչափ, ինչպես նաեւ դրանց համադրությունը:

5. Համալիր (բարդ) իրի մասը կարող է լինել պահպանունակ արդյունաբերական դիզայն, եթե այն՝

1) մնում է տեսանելի արտադրանքի բնականոն օգտագործման ընթացքում.

2) համապատասխանում է արդյունաբերական դիզայնի պահպանունակության պայմաններին՝ նորությանը եւ ինքնատիպությանը:

6. Սույն հոդվածի 5-րդ մասի 1-ին կետի իմաստով՝ , բնականոն օգտագործումը վերջին սպառողի կողմից օգտագործումն է, բացառությամբ շահագործման, սպասարկման եւ նորոգման աշխատանքների:

Հոդված 12. Արդյունաբերական դիզայնի նորությունը

1. Արդյունաբերական դիզայնը նոր է, եթե, սույն օրենքի 14-րդ հոդվածի դրույթներին համապատասխան, որեւէ նույնական արդյունաբերական դիզայն հանրամատչելի չի դարձել՝

1) գրանցված արդյունաբերական դիզայնի դեպքում՝ մինչեւ պետական լիազոր մարմին հայտ ներկայացնելու թվականը, իսկ առաջնություն խնդրարկելու դեպքում՝ մինչեւ առաջնության թվականը.

2) չգրանցված արդյունաբերական դիզայնի դեպքում՝ մինչեւ դրա առաջին բացահայտման թվականը: